

Zoo kan nimmer ontkennd, dat de vrees een werkzaam bestanddeel van het leven kan blijven, als prikkel om in het rechte spoor te blijven.

Maar bij het wezen van het nieuwe leven behoort die vrees niet.

Dat wezen is hetgeen als leven van liefde zich in Gods kind openbaart. Hetgeen er merkbaar wordt, wanneer hij een stil heimwee kent naar het dienen van zijn God uit liefde en liefdevolle bereidheid des harten.

En bij de voortgaande bekeering zal er op die wijze al meer komen een innige zielsgemeenschap tusschen den bekeerde en zijn God. En zal al meer het leven der liefde de bron worden, waartuit een krachtige levensstroom ontspringt. — een stroom, die al meer als vanzelf vloeit, in rustigen gang, heel het leven door.

Niet onbesproken mag blijven de vraag, die levens er eene is, waarmee de bekeerde dikwijls, evenals met de vorige, als met een vraag van bestrijding heeft te kampen, in hoeverre of de opvoeding, de gewoonte, het verstandelijk weten, een plaats heeft in het bekeeringleven.

Menigmaal kan men de klacht hooren: ik vrees, dat mijn leven niets anders is dan gevolg van opvoeding. Och, ik weet het zoo goed, ziet u, en dan kan het alles best „hersenswerk“ zijn. En het is waar, inderdaad, dat kan.

Alleen beginnen we dan met te doen opmerken, dat bij waarachtige bekeering een element aanwezig is, dat bij het sleur-leven, bij het leven op grond van „het alles zoo goed weten“ ontbreekt. Dat is het element van: een lust hebben in het doen van goede werken. Er is daar een vreugde, een blijdschap van binnen in het doen van datgene, wat God van ons vraagt. Niet alsof steeds de begeerte naar gehoorzaamheid merkbaar is. Maar wel zoo, dat de ziel zich eerst weer op haar plaats gevoelt, wanneer er gedruis en gedacht is datgene, wat God eischt. En dat ook weer niet, als een moeizaam uitgevoerd commando, maar als een rijpe vrucht van een naar-zulke-vruchten-dragen herboren leven.

Maar met deze opmerking, die een vóórroepmerking zou kunnen heeten, is natuurlijk de zaak nog niet afgehandeld.

Juist waar men nogal eens handelt over de kwestie van verbond en wedergeboorte, over de verhouding tusschen verbondsbelofte en verbondseisch, kan ook bij de bespreking van de psychologie der bekeering een aanraking van dit punt niet achterwege blijven. Niet alsof op dit punt nu een dogmatisch betoog zou kunnen worden geleverd. Psychologie en dogmatiek hebben bij de bespreking van de bekeering een eigen taak. En het is onjuist gezien die twee door elkaar te halen.

Toch is het ook weer waar, dat die twee elkaar moeten helpen om tot klaarheid te komen over meer dan ééne vraag.

En dan komen hier twee vragen naar voren.

In de eerste plaats: wat is de verhouding tusschen de „opvoedingskennis“ (vergun me dit eigenaardige woord) en de bekeering?

En in de tweede plaats: Is het psychologisch mogelijk, dat er in de ziel een leven werkt, dat eenigen tijd verborgen blijft?

De beperking, die we ons terwille van de ruimte moeten opleggen, gebiedt ons, kort te zijn. Daarom geven we eenige hoofdtrekken van de beantwoording van de eerste vraag.

De opvoeding naar den weg des verbonds kan nimmer te hoog worden aangeslagen, zolang we maar vast houden, dat ze als middel in Gods hand dienen kan om wedergeboorte en (dus) bekeering te werken.

Dit is een van de goede resultaten van de nieuwe beoefening van de psychologie van de bekeering, dat meer dan eens duidelijk werd, dat in vele gevallen God de bekeering werkt door gebruik te maken van datgene, wat bij de opvoeding werd ontvangen. God werkt steeds middellijk, althans voor zoover wij het kunnen nagaan. En het gewone middel, dat God gebruikt bij de bekeering is de heiliging aan de ziel van datgene, wat als inhoud van de godsopenbaring werd gekend. Bovendien gebruikt God ook menigmaal de leiding der ouders om de kinderen voor te bereiden op het leven, dat hen als volwassenen wacht. Zoodat ook indien de wedergeboorte eerst in het latere leven volgt, toch het ingetogen leven inderdaad waarde heeft, en de opvoeding, aan het kind gegeven, later blijkt goede vruchten voortgebracht te hebben.

Nu vallen ongetwijfeld de meeste bekeeringen in den leeftijd tusschen veertien en twintig jaar. Bij het bewustworden van het leven komt ook in den regel het min of meer bewust zich naar-God-toe of zich van-God-afkeeren.

Maar deze bekeering moet een inhoud hebben. Het in het algemeen gevoelen van een zekere algemeene „smart“, een soort „Weltschmerz“, zoo in het blauwe weg, is geen bekeering, hoezeer men ook in sommige kringen dat „inkeer“ noemt. De

bekeering moet een adres hebben. En de bekeerde moet het stuur kennen, dat de richting geeft aan zijn leven, dat nu in die andere richting zich beweegt.

Er komt dan bij den bekeerde alzo een gaan volgens de lijnen, aan zijn verstand en zijn denken van der jeugd af aan bekend gemaakt.

En er komt, gelijk gezegd, een vreugde in het volgen van dien weg.

Dat nu telkens opnieuw herinneringen aan zijn opvoeding, aan de vermaningen, die hij in zijn jeugd ontving, aan de leiding, die hem van jongsaf gewerd, in zijn ziel wakker worden, is immers gemakkelijk te verstaan. Ons leven toch is niet alleen een zich keeren in andere richting tengevolge van den bovennatuurlijken nieuwen drang in ons hart, maar het is ook, als gezegd, (zie vorig artikel) een ethische daad, en dus een zich bewust wendens langs andere baan. Maar om nu ons rekenschap te geven van de motieven, van het hoe, en het waarom, keeren we telkens tot de waarheden, die we in de jeugd hoorden, terug.

En zoo liggen er talloos vele herinneringen aan onze jeugd in ons bekeeringleven, en kan het voor ons persoonlijk besef soms den schijn hebben, alsof we inderdaad niets anders doen, dan automatisch het wegje volgen, dat ons in de jeugd is geleerd.

Alleen maar: bij den bekeerde is er een voortdurende neiging, zich te wenden naar dien weg toe, terwijl bij den onbekeerde er een innerlijke neiging is, middelen te vinden aan den weg te ontkomen. Bij den bekeerde is tengevolge van die begeerte om van harte te doen datgene, wat God vraagt, telkens weer het zelfonderzoek, of wel inderdaad er iets méér is, dan gewoonte-werk; bij den onbekeerde de tevredenheid over zichzelf, dat hij zooveel dingen doet, die op „het wegje“ liggen. De onbekeerde wendt zijn opvoeding aan tot zijn rust; de bekeerde weet, dat hij enkel met opvoeding niet rustig kan zijn. En kent de onrust.

Maar juist deze kennis van onrust mag hem oorzaak zijn weer rustig te wezen; immers die onrust is bewijs van den drang van zijn hart naar het doen van die goede werken, die als vruchten groeien aan zijn nieuwe levensplanting. Die de goede vruchten zijn aan de rank, die in Christus alleen vrucht dragen kan.

Vandaar dat de bekeerde kent het berouw over de zonde; en dat hij innerlijk iets ervaart, dat geen vrucht van opvoeding kan zijn, wijl opvoeding niet in staat is het hart te veranderen, of eenige ervaring aan de ziel te geven.

En wanneer we ons dan afvragen of het psychologisch mogelijk is, dat de bekeering eerst eenigen tijd na de wedergeboorte volgt, of we dus kunnen spreken over een „dormitante wedergeboorte“ (niet, of het dogmatisch juist is, daarover spreken wij thans niet!) dan antwoorden we, dat het steeds mogelijk is, dat een zielsproces zich in zeer langzaam tempo voltrekt.

Er is geen enkele psychologische reden om te verwachten, dat de wedergeborene ook onmiddellijk na het uur van zijn wedergeboorte een ander leven openbaart. Ongetwijfeld zal hijzelf innerlijk iets ervaren, wat hem tot dusverre vreemd was. Maar de algeheele ommekeer behoeft allerminst direct te komen.

Dat is geheel in de lijn van het leven van Gods kinderen gedacht.

Immers de bekeering ligt op het terrein van de heiligmaking. En nu weten we toch al te wel, dat het mogelijk is, dat een kind van God nog jaren na zijn wedergeboorte, ook na zijn openlijke verandering van levenshouding, een zondige gewoonte aanhoudt, of een zondigen omgang niet verbreekt. Wat nu op één deel van het terrein psychologisch mogelijk is, is ook op het geheele terrein zielekundig gezien, allerminst onmogelijk. Het is ongetwijfeld ondenkbaar, dat de innerlijke houding onder de zondige daad dezelfde zou blijven als voorheen; — maar we weten ook, dat innerlijke onrust de menschen in een bepaalde richting, waarover ze onrustig zijn, nog des te feller maakt. Ook al heeft dan straks juist daardoor het berouw zoo groote diepte, dat men de hardheid van het eigen hart, en de sterkte van zijn zondige gewoonte zoo sterk moet betreuren.

Maar juist waar dit zoo is, daar komt de vraag, dat we ons ernstig bemoeien met die menschen, die christelijk zijn opgevoed (vooral met die jonge menschen uit zulke kringen), die een onevenwichtigheid in hun houding vertoonen, die hoop geeft, dat ze zichzelf onzeker gevoelen over hun eigen gedrag.

Het is méér menschen dan Paulus „hard de verzenen tegen de prikkels te slaan“.

Dat ik hiermee niet bedoel te zeggen ook maar iets omtrent de kwestie van doop en wedergeboorte, dat de gisch tot wedergeboorte voor ieder moet gesteld, dat we eerst dan wanneer iemand het leven der bekeering openbaart, recht hebben van hem te spreken als van een bekeerde, en bewijs hebben van zijn wederom geboren zijn — ik behoeft dit alles voor welwillende lezers niet te betoogen. Maar misschien is het nuttig, dit nog

eens te zeggen voor iemand, die onwelwillend zou pogen te zijn.

Dat met deze punten alle kwesties, die op het terrein van de psychologie der bekeering zouden kunnen worden gesteld, en ook wel gesteld zijn, zijn afgehandeld, — niemand zal denken, dat wij zulks meenen.

In deze artikelen-reeks, die naar den onder ons geldenden regel, die met vijf vervolgartikelen de limiet stelt, nu beëindigd moet worden, gaven we enkele lijnen.

Een ieder onderzoekt zichzelf.

Onderzoekte zich bovenal bij het licht van het Woord onzes Gods.

J. W.

UIT DE SCHRIFT.

De stad Gods.

Jeruzalem zal dorpswijze bewoond worden. En ik zal haar woenen, spreekt de Heere, een vurige muur rondom; en ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar. Zach. 2:5.

Het machtige woord van Haggai den profeet had onder de weergekeerden uit de Babylonische ballingschap bezielend gewekt.

Naast dezen ouderen Godsmann zien we den jongen Zacharia optreden.

Beiden vuren zij het volk des Heeren aan om stad en tempel te herbouwen uit het stof.

Doch telkens worden de bouwlieden moedeloos als zij het meestsnoer spannen op de met groen en bloemen overgroeide, met doornen en distelen overwoekerde ruïneheuvels.

Daarom laat de Heere in een nachtgezicht aan Zacharia zien hoe de Engel des Verbonds, de groote Bouwheer der Gemeente Gods, óók met het meestsnoer rondgaat, om de lengte en breedte van het geestelijk Sion af te spannen, dat in de herbouwde stad als de ziel in het lichaam wonen zal.

Hierin schuilt schaduwwachtig het schoone beeld der gemeente van Christus, als de stad Gods, welker kunstenaar en bouwmeester de Heere Zelf is.

God verlaat Zijn gemeente nooit, ook niet in de meest zorgvolle tijden. Ook niet, vooral niet, als wij met gebogen hoofd treuren op de bouwvallen van vroegere heerlijkheid.

Hij onderbreekt evenmin Zijn bouwwerk.

Naar Zijn gemaakt bestek doet Hij het rijzen in eeuwigheid.

En welk een schoone toekomst heeft God dan voor Zijn Kerk weggelegd!

Jeruzalem zal dorpswijze bewoond worden.

In deze schoone belofte laat de Heere duidelijk uitkomen, dat het hem minder te doen is om den herbouw der steenen stad dan wel om den opbouw Zijner geestelijke gemeente.

Hier wordt toch voorspeld dat Jeruzalem zoozeer zal toenemen in menschen en in bezit, dat het buiten zijn muren zal uitgroeien, gelijk een wassende rivier, die buiten hare oevers treedt.

Niet als een ingesloten, omwalde vesting, maar als een open dorp zal het bewoond worden.

Zoo wordt de kracht van het Woord Gods getoond, waardoor de Kerk zich zal uitbreiden over het rond der aarde, als de middelmuur der afscheiding tusschen Jood en heiden zal neergeworpen zijn en de heidenen in Israël ingelijfd, den naam van van Sions kinderen zullen dragen.

Laat ons dan in ongelooft niet klein denken van het groote werk Gods, doch volharden bij het gebed, dat de vreesse Zijns Naams den aardbodem vervulle.

Want, ofschoon Jeruzalem dorpswijze zal bewoond worden, dus zonder muur, als een ontmantelde vesting, toch zal het volkomen veilig zijn. Immers, de Heere Zelf zal haar wezen een vurige muur rondom.

Dit beeld herinnert ons aan wat reizigers in de wildernis doen om zich bij nacht tegen het roofgedierte te beveiligen: zij leggen een kring van vuren om hun kamp heen en houden zoo het woeste gedierte op een afstand.

Zulk een veilige, vurige muur is de Heere, de trouwe God des Verbonds voor Zijn duurgekochte gemeente.

Zijn Almacht en hoede bewaren haar.

Hij overspreidt Zijn volk met Zijne vleugelen. Hij is Sions wachter, die sluimert noch slaapt. Geen vijand kan de stad Gods genaken.

Zelfs de Satan, de briesende leeuw, vreest dit verterend vuur van den Heilige Israëls.

O, hoe zondig is dan ons ongelooft als wij klagen: we zullen nog eenmaal door de hand onzer vijanden omkomen.

Eindelijk, niet alleen dat de Heere rondom Zijne gemeente zal zijn als een muur van vuur, maar Hij zal binnen in haar wonen en daar tot heerlijkheid zijn.

Dit ziet op de eenheid van God met Zijn volk, waarop Jezus doelde, toen Hij zeide, dat de Vader woning zou maken in het midden der Zijnen.

Ook Johannes spreekt er van als hij opgelogen uitroept: „de Tabernakel Gods is bij de menschen“ In de tijden der schaduwen woonde de Heere

met Zijn heilige der

Maar ons gemeenschap

H. Geestes wien de H

geworden i

Daar wo

genade, ma

de heerlijk

te maken

heiligen in

Hoe zalig

Hoe groot is

door genade

Nu er op

werkzaamhe

ten plaats

vult, wat u

gelegenheid

te haan

In Oude

ons een „l

Na de kri

oefend, is e

in onbruik

Maar er

gang van z

die toch w

Men klaag

neerden“ te

Nu willen

klacht enkel

Doch ger

Zeker, er

een „blijven

Vele prov

algevaardig

Daar kan

Ook wel e

redeneeren:

zooveel jare

digd, het z

zijn plaats

dat leed be

Toch gele

Synodes in

Wanneer

dan komt r

mannen zijn

lands, waari

en daar de

Met dat

wisseling.

Men ziet

Utrecht niet

De bij alle

buiten gaan,

wel het me

POPULAIR

Een andere

meest bekend

is aan den bi

Terwijl het

hoewel die m

is en zelfs v

aanduiding k

den naam d

alleen van

Ook hier is

openbaringsge

afkeer van wa

licht geven in

geworden, en

haring groeide

niet uit het be

meergevorderd

Want „sata

doorgaans zeg

En dat is alt

Men dient,

„op zich ze

liegen. Hij

„duivel“ kan

het Nieuwe T

dit woord „di

„dia-ballein“

ook andere o

werpen: een v

wordt het beg

van het spre

warring sticht

dit is dan die

met dat werk

In den regi

onware din

het werk van